

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/202/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6717213391
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6717213391.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudkýň JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Jany Haluškovej ako členiek senátu, v spore žalobcov: 1/ V. M. F., nar. XX. decembra XXXX, G. XXXX/XXX, XXX XX F. a 2/ V. S. F., nar. XX. júna XXXX, G. XXXX/XXX, XXX XX F., obaja zastúpení JUDr. Dušanom Kracinom, advokátom, so sídlom AK Nám. SNP 80/22, 960 01 Zvolen, proti žalovanému: U. Y., nar. XX. decembra XXXX, W. XX, XXX XX W., zastúpený JUDr. MÉSZÁROS BARIAKOVÁ advokátska kancelária s.r.o., so sídlom P.O.Hviezdoslava 344/23, 960 01 Zvolen, IČO: 52 488 047, o nahradenie prejavu vôle, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Zvolen, č.k. 12C/54/2017-220 zo dňa 2. augusta 2019, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že žalobu v celom rozsahu z a m i e t a.

II. Žalovaný m á n á r o k na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania voči žalobcom v rozsahu 100%, ktoré sú mu žalobcovia p o v i n í zaplatiť v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Zvolen (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 12C/54/2017-220 zo dňa 2. augusta 2019 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“ alebo „napadnutý rozsudok“) prvou výrokovou vetou nahradil dňom právoplatnosti rozsudku povinnosť prejavu vôle žalovaného ku kúpnej zmluve špecifikovanej vo výroku I. napadnutého rozsudku. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že priznal žalobcovi (žalobcom) právo na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100% (druhá výroková veta).

1.1 Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že žalobcovia 1/ a 2/ sa podanou žalobou domáhali voči žalovanému nahradenia prejavu vôle - uzatvorenia kúpnej zmluvy uvedenej vo výroku napadnutého rozhodnutia. Svoj nárok vyvodili zo skutočnosti, že na základe kúpnej zmluvy V XXX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX-XXX/XXXX uzavretej dňa 24.03.2017 D. R. a I. I. ako predávajúci odpredali žalovanému (okrem iného) svoje spoluvlastnícke podiely k pozemku zapísanému na LV XXXX, vedenému na úrade Detva, katastrálny odbor, pre k.ú. Látky v časti A - majetková podstata, parcely registra E, evidovanej na mape určeného operátu ako parcela č. XXXX/XXX, trvalé trávne porasty o výmere 62.349m². D. R. odpredal žalovanému spoluvlastnícky podiel v 1/96-tine (pôvodne zapísaný na LV č.XXXX pod B XX); I. I. odpredala žalovanému spoluvlastnícky podiel v 1/96-tine (pôvodne zapísaný na LV č.XXXX pod B XX). K uvedenému došlo napriek tomu, že spoluvlastníkmi prevádzaného podiel sú žalobcovia (na LV č.XXXX zapísaní pod B XX a B XX). Predávajúci tak urobili bez toho, aby splnili zákonnú povinnosť predkupného práva vyplývajúcu z ustanovenia § 140 Občianskeho zákonníka. Žalobcovia listom zo dňa 27.11.2017 upozornili žalovaného na porušenie predkupného práva a uplatnili ako oprávnené osoby nárok z predkupného práva; uplatnili nárok na pozemok, resp. spoluvlastnícke podiely k nemu

v takom istom rozsahu a za takých istých podmienok ceny, v akom boli pri porušení predkupného práva prevedené na žalovaného. Žalovanému zaslali riadnu kúpnu zmluvu s úpravou, aby túto zmluvu podpísal, čím by došlo k prevodu spoluvlastníckeho práva na žalobcov s uvedením lehoty na zaslanie podpísanej kúpnej zmluvy; žalovaný podpísal zmluvu nezaslal.

1.2 Žalovaný v základnej procesnej obrane tvrdil, že k porušeniu predkupného práva nedošlo, nakoľko prevod medzi predávajúcimi R. a I. ako predávajúcimi a žalovaným ako kupujúcim bol vykonaný medzi blízkymi osobami.

1.3 Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že zmluvou uzatvorenou dňa 24.03.2017 previedli predávajúci D. R. a I. I. na žalobcu svoje spoluvlastnícke podiely k pozemkom zapísaným na LV č.XXXX, č.XXXX, č.XXXX, č. XXXX, pre k.ú. Látka; predmetom prevodu spoluvlastníckych podielov bol aj prevod spoluvlastníckeho podielu v 1/96 vedeného na LV č.XXXX pod B XX na D. R. a prevod spoluvlastníckeho podielu v 1/96 vedeného na LV č.XXXX pod B XX na I. I., k pozemku parcely registra E, parcelné číslo XXXX/XXX o výmere 62.349m², na žalovaného ako kupujúceho. Prevody ostatných spoluvlastníckych podielov podľa kúpnej zmluvy v žalobe napadnuté neboli. Z listu vlastníctva č.XXXX, pre k.ú. Látka vyplýva, že na parcele č. XXXX/XXX o výmere 62.349m² - trvalé trávnaté porasty je pod bodom XX zapísaný U. Y. (žalovaný), v 2/96-tinách na základe Kúpnej zmluvy V XXX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX-XXX/XXXX. Okresný súd tiež zistil, že žalobcovia listom zo dňa 27.11.2017 zaslali žalovanému porušenie predkupného práva k nehnuteľnostiam na LV č.XXXX pre k.ú. Látka; parcela č.XXXX/XXX; prílohou porušenia predkupného práva je návrh kúpnej zmluvy, kde predávajúci U. Y. predáva kupujúcim (žalobcom) spoluvlastnícky podiel vo výške 2/96-tiny.

1.4 Z vykonaného dokazovania pre súd prvej inštancie vyplynulo, že pôvodný spoluvlastník (spoluvlastníci) nehnuteľnosti vedenej na LV č.XXXX pre k.ú. Látka porušil(i) ustanovenie § 140 Občianskeho zákonníka, keď porušil(i) predkupné právo žalobcov. Žalovaný neponúkol na odkúpenie svoj spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnosti žalobcom, keď títo mali záujem o odkúpenie spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnosti. Porušenie predkupného práva žalobcov preukazuje kúpna zmluva V XXX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX uzatvorená medzi predávajúcimi J. X., D. R., I. I. a kupujúcim U. Y.. Okresný súd uzavrel, že tieto osoby nie sú blízke osoby vo vzťahu k predávajúcemu; nie je preukázané, že by ujmu, ktorú by jedna z nich (utrpeľa) pocítovala dôvodne ako vlastnú. K uvedenému dospel okresný súd na základe vykonaného dokazovania, keď nepokladal vzťah žalovaného k I. I. za blízky. Svedok R. pritom nevedel, v akom príbuzenskom vzťahu je k žalovanému, uviedol len, že žalovaný je jeho bratranec druhého stupňa a je krstným otcom manželky žalovaného. I. I. sa so žalovaným nestretáva; do úvahy by neprichádzalo darovanie pozemkov žalovanému. Žalovaný o vzťahu k svedkovi R. uviedol, že sa navštevujú na rodinných oslavách a aj to iba kvôli tomu, že žijú v spoločnej domácnosti so svokrovcami. Blízky vzťah predávajúcich a kupujúceho (žalovaného) nepotvrdili ani svedkovia. Ani v liste žalobcom žalovaný neuviedol, z akých dôvodov sa cíti byť blízkou osobou predávajúcich; nekonkretizoval, prečo by ujmu, ktorú by utrpeľa jedna z nich, pocítoval ako ujmu vlastnú; vo vzťahu k preukázaniu blízkeho vzťahu žalovaný neunesol dôkazné bremeno.

1.5 Konštatujúc naplnenie predpokladov pre uplatnenie nároku na nahradenie prejavu vôle (porušenie predkupného práva, absencia preukázania prevodu spoluvlastníckeho podielu na osobu blízku) súd prvej inštancie s poukazom na ustanovenie § 603 ods.3 Občianskeho zákonníka uzavrel, že žalobcovia dôvodne využili možnosť vyplývajúcu z Civilného sporového poriadku, keď sa domáhali vydania rozhodnutia, ktorým sa pri kúpnej zmluve nahradí povinnosť prejavu vôle žalovaného v zmysle ustanovenia § 229 zákona č.160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“).

1.6 Vo vzťahu k právnomu posúdeniu otázky prirastania spoluvlastníckeho podielu obídeného spoluvlastníka si súd prvej inštancie osvojil argumentáciu žalobcov, vrátane poukazu na judikatúru Najvyššieho súdu Českej republiky. Konštatoval, že nedošlo k stretu predkupných práv ďalších spoluvlastníkov, je tak nespochybniteľné predkupné právo k celým spoluvlastníckym podielom; ostatným spoluvlastníkom nič nebránilo uplatniť svoje predkupné právo. Žalobcovia nemali povinnosť s ďalšími spoluvlastníkmi uzatvárať dohody o tom, kto, kedy a v akom rozsahu uplatní predkupné právo. Keby žiadny spoluvlastník neuplatnil predkupné právo, žalovaný by sa protiprávne stal spoluvlastníkom pozemku a jeho predkupné právo by bolo porušené (okresný súd mal zrejme na mysli, že „predkupné právo žalobcov by bolo porušené“ - poznámka odvolacieho súdu). Ponuka predávajúcich mala smerovať všetkým spoluvlastníkom bez ohľadu na veľkosť ich spoluvlastníckych podielov. Ponuka každého

samostatne zaviazaného spoluvlastníka sa vzťahuje na celý podiel, ktorý zamýšľa scudziť; z titulu zákonného (predkupného) práva je oprávneným spoluvlastníkom k dispozícii celý podiel. Okresný súd mal zato, že každý z oprávnených spoluvlastníkov má právo vyžadovať celý ponúkaný spoluvlastnícky podiel alebo akúkoľvek jeho výšku; potenciálny nárok tých oprávnených spoluvlastníkov, ktorí podiel vykúpiť nechcú, prirastie tým spoluvlastníkom, ktorí ponuku prijali; ponuku musia v určenej lehote vykonať, inak právo zanikne preklúziou. Súd prvej inštancie poukázal aj na závery vyplývajúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 7MCdo 1/2013 zo dňa 28.5.2014. Dohodu o výkone predkupného práva, s ktorou počíta druhá veta § 140 Občianskeho zákonníka, môžu po realizácii ponuky uzavrieť všetci oprávnení spoluvlastníci. Ak sa oprávnení spoluvlastníci nedohodnú, právo vykúpiť spoluvlastnícky podiel svedčí tým z oprávnených, ktorí majú záujem o kúpu a súčasne predkupné právo aj vykonali, pretože ponuka povinného sa vzťahuje na celý podiel, ktorý zamýšľa previesť, oprávneným spoluvlastníkom, ktorí predkupné právo vykonali, je k dispozícii celý tento podiel (prirastie im aj časť podielu, ktorá by pripadala na tých spoluvlastníkov, ktorí ponuku neprijali). V ostatnej právnej argumentácii súd prvej inštancie poukázal na všeobecnú právnu argumentáciu vo vzťahu k predkupnému právu spoluvlastníkov a na následky jeho porušenia, bez relevantnej argumentácie k prejednávanej veci.

1.7 Na základe vyššie uvedeného súd prvej inštancie po konštatovaní porušenia predkupného práva, absencii preukázania prevodu spoluvlastníckeho podielu na osobu blízku a vychádzajúc z možnosti prírastania podielu k podielu oprávneného spoluvlastníka, ktorý predkupné právo vykonal, žalobe žalobcov v celom rozsahu vyhovel; dňom právoplatnosti rozsudku nahradil prejav vôle žalovaného ku kúpnej zmluve, ktorú presne špecifikoval vo výrokovej časti rozsudku.

1.8 Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie aplikoval ustanovenie § 255 ods.1 C.s.p., náhradu trov konania priznal podľa princípu úspechu vo veci a žalobcom, v spore úspešným, priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, v ktorom žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil a žalobu v celom rozsahu zamietol. Uplatnil nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania. Uplatnil odvolacie dôvody uvedené v ustanovení § 365 ods.1 písm. b), d), f) a h) C.s.p., tvrdil tak, že súd prvej inštancie mu nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jeho procesné práva, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.1 V konkrétnostiach namietal nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku a tým porušenie práva na súdnu ochranu - práva účastníka konania na rozhodnutie, ktorého dôvody sú zjavné a zreteľné, odôvodnenie rozhodnutia je zárukou toho, že výkon spravodlivosti nebude arbitrárny. Namietal niektoré formulácie rozsudku, ktoré považoval vzájomne za protirečivé (to, že žalovaný porušil predkupné právo žalobcov), iné nesprávne a rozporné s vykonaným dokazovaním (konštatovaná transformácia pozemkov). Namietal, že súd prvej inštancie vytrhával vety z kontextu výpovedí svedkov, absentuje obsahová nadväznosť jednotlivých viet a tvrdil, že nesprávne je konštatovanie o porušení predkupného práva žalovaného (?).

2.2 Odvolateľ súhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že jeho vzťah z predávajúcimi nemožno subsumovať do „prvej“ kategórie blízkych osôb tak ako predpokladá ustanovenie § 116 Občianskeho zákonníka (absencia príbuzenského vzťahu v priamom rade, súrodeneckého, resp. manželského vzťahu); tvrdil však, že s predávajúcimi (D. R. a I. I.) sú blízkymi osobami, pričom bolo potrebné skúmať rodinný alebo obdobný pomer a skutočnosť, že ujmu, ktorú by utrpela jedna z týchto osôb, by druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu. V tomto smere poukázal na to, že D. R. a I. I. sú súrodenci; D. R. je pritom krstným otcom manželky žalovaného; predávajúci sú tiež sesternicou a bratrancom otca žalovaného z druhého kolena; matka manželky žalovaného a manželka D. R. sú sestry. Za splnenú považoval aj druhú podmienku vo vzťahu k ujme, ktorú by jedna z osôb utrpela a zdôraznil, že s predávajúcimi sa o seba navzájom zaujímajú, prejavujú si úctu, pomáhajú si, záleží im na sebe vzájomne. Svedkovi R. žalobca pomáha, navštívil ho i v nemocnici, svedok Y. označil ich vzťahy za nadštandardné. Predávajúci R. mu chcel pôvodne nehnuteľnosti darovať, nie prediť, čo žalovaný odmietol. Aj keď sa s predávajúcou I. I. nestretáva tak často, neznamená to, že ich vzťah nie je blízky.

2.3 Pokiaľ ide o nesprávne právne posúdenie odvolateľ namietal, že súd prvej inštancie porušil zásadu pomerného uplatňovania nárokov z porušenia predkupného práva; tieto nároky patria všetkým dotknutým podielovým spoluvlastníkom a nie iba tomu, ktorý sa začne svojich práv domáhať ako prvý. V tomto smere poukázal na závery uvedené v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2Cdo/91/2008 zo dňa 12.05.2009: „podľa názoru dovolacieho súdu, keďže mlčanie a pasivita nemôže v žiadnom prípade znamenať súhlas, má spoluvlastník, ktorý sa domáha svojho nároku, právo len na pomernú časť podielu a nadobúdateľovi pripadá len taký spoluvlastnícky podiel, ktorý by inak patril tým spoluvlastníkom (spoluvlastníkov), ktorí by sa prevodu nedomáhali. Z toho vyplýva, že navrhovateľka má právo vykúpiť kúpnu zmluvou prevedené spoluvlastnícke podiely len pomerne, teda z každého predaného spoluvlastníckeho podielu 1 len polovicu, t.j. potom 1 z celku, ako správne uzavrel odvolací súd“. Na podporu uvedených záverov poukázal na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Žiline, sp.zn. 8Co/323/2017 zo dňa 31.01.2018, ktorý sa s vyššie uvedeným názorom stotožnil. Za správny tak odvolateľ považoval názor, podľa ktorého (oprávnený) spoluvlastník môže uplatňovať nárok na pomernú časť podielov podľa veľkosti svojho spoluvlastníckeho podielu; bez dohody s ostatnými podielovými spoluvlastníkmi sa nemôže domáhať prevodu celého podielu, pokiaľ ostatní spoluvlastníci zostávajú pasívny v obrane svojich práv. Ostatní spoluvlastníci môžu svoje práva z predkupného práva naďalej uplatňovať, ak by rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť, nemal by žalovaný na nich čo previesť. Títo spoluvlastníci by disponovali predkupným právom, avšak bez akéhokoľvek obsahu. Vo vzťahu k nehnuteľnosti, o podielové spoluvlastníctvo ku ktorej ide, je podielových spoluvlastníkov 40, čo vyplýva z predloženého listu vlastníctva. Odvolateľ tvrdil, že žalobcovia nepreukázali a ani netvrdili, že došlo k dohode s ostatnými podielovými spoluvlastníkmi o neuplatnení ich predkupného práva, čím by došlo k prirastaniu ich nárokov k nárokom žalobcov; v tomto smere neuniesli dôkazné bremeno.

2.4 Vo vzťahu k dôvodnosti žaloby žalovaný zdôraznil, že ak by aj žalobcovia preukázali porušenie ich predkupného práva, mali by právo len na pomernú časť spoluvlastníckeho podielu, ktorý žalovaný nadobudol. Žalobe by však súd vyhovieť nemohol z dôvodu viazanosti súdu návrhom; predmet kúpnej zmluvy (spoluvlastnícky podiel a jeho výška) je podstatnou náležitosťou kúpnej zmluvy. V tomto smere odvolateľ uzavrel, že rozsah toho, čoho sa žalobcovia žalobou domáhali a čo im okresný súd priznal, nemá oporu v zákone, keďže sa domáhajú prevodu takého podielu, ktorý nezodpovedá pomeru ich spoluvlastníckych podielov na predmetom pozemku k spoluvlastníckym podielom ostatných podielových spoluvlastníkov.

2.5 Odvolateľ napokon namietal nesprávnu formuláciu žalobného petitu súdom prvej inštancie; návrh v zmysle ustanovenia § 137 písm. a) musí smerovať k uloženiu povinnosti; keďže žalobný návrh nie je formulovaný správne, tento nedostatok predstavuje samostatný dôvod pre zamietnutie žaloby.

3. Žalobcovia v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil a priznal im náhradu trov odvolacieho konania.

3.1 Namietli odvolacie tvrdenia žalovaného o tom, že je osobou blízkou vo vzťahu k predávajúcim spoluvlastníckeho podielu, poukázal na konkrétne vyjadrenia žalovaného a svedkov v konaní pred súdom prvej inštancie. Zdôraznili, že odvolací súd už v zrušujúcom uznesení konštatoval, že iba skutočnosť, že sa žalovaný ako kupujúci s predávajúcimi stretáva, pre naplnenie definície blízkej osoby v zmysle ustanovenia § 116 Občianskeho zákonníka nepostačuje; v ďalšom konaní žalovaný nepreukázal žiadny nový skutkový stav a nenavrhol v tomto smere žiadne nové dôkazy.

3.2 Žalobcovia naďalej zotrvali na stanovisku, že je nespochybniteľné, že si mohli zvoliť, aby im žalovaný na základe ich výzvy ponúkol nadobudnuté spoluvlastnícke podiely na kúpu; nakoľko žalovaný svoju povinnosť nesplnil, mohli sa na súde domáhať, aby bol prejav vôle nadobúdateľa (žalovaného) nahradený rozhodnutím súdu. K stretu predkupných práv nedošlo; žalobcovia tak majú predkupné právo k celým prevádzaným spoluvlastníckym podielom; ostatným spoluvlastníkom nič nebránilo uplatniť svoje predkupné práva; žalobcovia nemajú povinnosť s ďalšími spoluvlastníkmi uzatvárať dohody, kto, kedy a v akom rozsahu uplatní predkupné práva. Ak by žiadny ďalší spoluvlastník neuplatnil predkupné právo a žalobcovia by si predkupné právo uplatnili len podľa výšky svojich podielov, žalovaný by sa protiprávne stal spoluvlastníkom pozemku na úkor žalobcov a ich predkupné právo by bolo porušené. V tomto smere poukázal na rozhodovaciu prax českých súdov a najmä na závery uvedené v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 7MCdo/1/2013 zo dňa 28.05.2014, v ktorom konštatoval, že: „povinný

spoluvlastník má povinnosť ponúknuť celý podiel, ktorý zamýšľa predať a je na rozhodnutí oprávnených spoluvlastníkov, či a v akom rozsahu ponuku prijmú. Nemožno akceptovať ani požiadavku, aby povinní spoluvlastníci v realizovanej ponuke ponúkli svoj podiel oprávneným spoluvlastníkom podľa veľkosti ich spoluvlastníckych podielov s určením ním zodpovedajúcej ceny. Dohodu o výkone predkupného práva, s ktorou počíta druhá veta § 160 Občianskeho zákonníka, môžu po realizácii ponuky uzavrieť všetci oprávnení spoluvlastníci. A ak sa oprávnení spoluvlastníci nedohodnú, právo vykúpiť spoluvlastnícky podiel svedčí tým z oprávnených, ktorí majú o kúpu záujem a súčasne predkupné právo aj vykonali. Pretože ponuka povinného sa vzťahuje na celý podiel, ktorý zamýšľa previesť, je tým oprávneným spoluvlastníkom, ktorí predkupná práva vykonali, k dispozícii celý tento podiel („prirastie im aj časť podielu, ktorá by pripadala na tých spoluvlastníkov, ktorí ponuku neprijali“).

3.3 Žalobcovia rovnako nesúhlasili o tvrdení žalovaného o nesprávnom uplatnení nároku vo vzťahu k petitu žaloby. Predmetnú žalobu nepovažovali za žalobu na plnenie; žalobou v zmysle ustanovenia § 137 C.s.p. možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o takých predmetoch, ktoré sú uvedené pod písm. a) až d). Žaloba v prejednávanej veci nie je žalobou na plnenie ale je osobitnou žalobou, je žalobou inou, v ustanovení § 137 C.s.p. neuvedenou súkromnoprávnou žalobou; ide o žalobu o nahradenie vyhlásenia vôle súdnym rozhodnutím za účelom uzavretia zmluvy.

3.4 Vo vzťahu k námietke nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia okresného súdu mali žalobcovia zato, že toto obsahuje všetky zásadné vysvetlenia dôvodov podstatných pre rozhodnutie.

4. Žalovaný v písomnom vyjadrení (replika) k vyjadreniu žalobcov zotrval na podanom odvolaní a dôvodoch v ňom uvedených. Nepovažoval za podstatné vysvetľovanie celého rodokmeňa svojej rodiny; na naplnenie prvej podmienky druhej kategórie blízkych osôb postačuje preukázanie existencie akéhokoľvek rodinného alebo obdobného pomeru; tvrdil, že blízkosť vzťahu vyplýva z toho, že pokiaľ ide o predávajúcich, s týmito sa navštevujú, osud svedka R. mu nebol ľahostajný ani keď bol hospitalizovaný a blízkosť vzťahu je preukázaná aj tým, že žalovanému chcel pôvodne spoluvlastnícky podiel previesť darovaním.

4.1 Vo vzťahu k argumentácii žalobcov žalovaný tiež uviedol, že predmetom konania nie je realizácia uplatňovania predkupného práva žalobcov, ale uplatňovanie nárokov z porušenia predkupného práva žalobcov. Podľa názoru žalovaného žalobcovia nemajú nárok na celý spoluvlastnícky podiel, ale len na jeho pomernú časť, ktorá na nich pripadá podľa veľkosti ich aktuálneho spoluvlastníckeho podielu, inak by ostatní podieloví spoluvlastníci boli vylúčení z uplatňovania si svojich nárokov. Žalobcovia pritom nepreukázali a ani netvrdili, že by sa ostatní podieloví spoluvlastníci svojich nárokov vzdali. Pokiaľ žalobcovia poukazovali na závery uvedené v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 7MCdo 1/2013, jeho predmetom je úplne iná problematika; predmetom konania nie je správnosť realizácie uplatnenia predkupného práva, ale uplatňovanie nárokov z porušenia predkupného práva.

4.2 Žalovaný taktiež zotrval na stanovisku, že nárok nie je uplatnený správne, nejde o osobitný žalobný typ ale o žalobu na plnenie.

5. Žalobcovia až bezprostredne pred termínom vyhlásenia rozhodnutia o odvolaní odvolacím súdom doplnili svoje vyjadrenie a namietali, že tvrdenia právnej zástupkyne žalovaného vo vzťahu k formulácii žalobného petitu a pomerného uplatňovania nárokov z predkupného práva, prednesené až v záverečnej reči pred vyhlásením rozsudku dňa 29.05.2018 po ukončení dokazovania, sú v rozpore s ustanovením § 153 C.s.p. týkajúceho sa sudcovskej koncentrácie konania a preto by na súd nemal prihliadať.

6. Na základe odvolania podaného včas stranou sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 C.s.p.) krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) vec prejednal v medziach odvolania žalobcu (§ 380 ods.1 C.s.p.), v rozsahu určenom ustanovením § 379 C.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods.1 C.s.p. a contrario za použitia § 177 ods.2 písm.c) C.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné. Z uvedených dôvodov rozsudok okresného súdu postupom podľa § 388 C.s.p. zmenil a žalobu v celom rozsahu zamietol. Odvolací súd tiež rozhodol o nároku na náhradu trov celého konania.

6.1 Podľa § 388 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

7. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobcovia sa v konaní domáhali nahradenia prejavu vôle žalovaného ku kúpnej zmluve, ktorú v žalobe špecifikovali, a to z dôvodu, že ako podieloví spoluvlastníci boli pri uzatvorení kúpnej zmluvy o prevode nehnuteľností obídení, došlo k porušeniu ich predkupného práva ako podielových spoluvlastníkov, žalovaný na ich výzvu na prevod spoluvlastníckeho podielu, ktorý nadobudol v dôsledku porušenia predkupného práva nereagoval. Z obsahu spisu tiež vyplýva, že súd prvej inštancie vo veci prv rozhodol rozsudkom č.k. 12C/54/2017-91 zo dňa 08.06.2018, ktorým žalobu zamietol z dôvodu, že mal za preukázané, že nehnuteľnosti, ku ktorým nahradenia prejavu vôle uzatvorenia kúpnej zmluvy sa žalobcovia domáhali, boli prevedené na osoby v príbuzenskom pomere. Mal tak zato, že v zmysle ustanovenia § 140 prvá veta žalobcom predkupné právo nepatrí. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č.k. 11Co/309/2018-168 zo dňa 28.03.2019 prv vydaný rozsudok okresného súdu zrušil z dôvodu nepreskúmateľnosti; absentovalo zistenie, aký je príbuzenský pomer medzi predávajúcimi D. R. a I. I. a žalobcom; zistenie a ustálenie stupňa príbuzenstva, či ide o príbuzných v prvej skupine blízkych osôb (príbuzný v priamom rade, súrodenec, resp. manžel / manželka/) alebo v druhej skupine blízkych osôb. Odvolací súd vyslovil, že ak súd prvej inštancie prv vydaný rozsudok založil na zistení, že žalobcom predkupné právo nepatrilo z dôvodu, že prevod spoluvlastníckych podielov bol realizovaný medzi blízkymi osobami, bolo jeho povinnosťou sa vysporiadať so všetkými aspektmi; stupňom príbuzenského vzťahu, definovaním rodinného alebo obdobného pomeru medzi predávajúcim a kupujúcim. Absentovalo tiež vysporiadanie sa, z akých dôvodov by predávajúci ujmu, ktorú by utrpel žalovaný, považoval za ujmu vlastnú. Odvolací súd uložil súdu prvej inštancie povinnosť zistiť, či medzi predávajúcimi a kupujúcimi existuje taký príbuzenský pomer, na základe ktorého by bolo možno predávajúcich a kupujúceho považovať za osoby blízke v prvej skupine; ak by takýto príbuzenský pomer súd prvej inštancie nezistil, bolo potrebné zamerať dokazovanie na zistenie rodinného alebo obdobného pomeru a doplniť dokazovanie za účelom zistenia ďalšej podmienky pre konštatovanie, že ide o osoby blízke, a teda, že by ujmu, ktorú by niektorý z týchto osôb utrpela, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú. Odvolací súd zároveň súdu prvej inštancie uložil, aby sa v ďalšom konaní zaoberal aj tvrdeniami žalovanej strany, pokiaľ ide o správnosť formulácie žalobného petitu, pomerné uplatňovanie nárokov z predkupného práva a potrebe domáhať sa nahradenia vyhlásenia vôle žalobou na plnenie.

7.1 Po doplnení dokazovania súd prvej inštancie opätovne vo veci samej rozhodol napadnutým rozhodnutím, z ktorého vyplýva, že osoby predávajúcich (R., I.) a kupujúceho (žalovaný) nepovažoval za osoby blízke, konštatoval porušenie predkupného práva. Vo vzťahu k otázke prípustnosti prirastania spoluvlastníckych podielov si osvojil argumentáciu žalobcov; žalobcovia mali nárok na celý spoluvlastnícky podiel, ktorý žalovaný od predávajúcich nadobudol.

7.2 Z podaného odvolania vyplýva, že odvolateľ považoval napadnuté rozhodnutie za nepreskúmateľné; tvrdil, že osoby, ktoré mu previedli spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnosti sú mu osoby blízke, namietal právne posúdenie v otázke prirastania spoluvlastníckych podielov a dôvodnosť žalobného petitu.

8. Odvolanie žalovaného je dôvodné.

Z hľadiska všeobecnej právnej argumentácia vo vzťahu k predkupnému právu odvolací súd uvádza, že z ustanovenia § 140 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ak sa spoluvlastnícky podiel prevádza, majú spoluvlastníci predkupné právo, ibaže ide o prevod blízkej osobe (§ 116, § 117). Ak sa spoluvlastníci nedohodnú o výkone predkupného práva, majú právo vykúpiť podiel pomerne podľa veľkosti podielov. Zároveň podľa ustanovenia § 603 ods.3 Občianskeho zákonníka, ak sa predkupné právo porušilo, môže sa oprávnený buď od nadobúdateľa domáhať, aby mu vec ponúkol na predaj, alebo mu zostane predkupné právo zachované. Zároveň podľa ustanovenia § 40a Občianskeho zákonníka ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49a, 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589 a § 701 ods. 1, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá. Ustanovenie § 140 Občianskeho zákonníka neobsahuje ďalšiu úpravu vecného predkupného práva, na tieto právne vzťahy je potrebné aplikovať právnu úpravu o predkupnom práve (§ 602 až 606 Občianskeho zákonníka). Občiansky zákonník nevyžaduje k predaju spoluvlastníckeho podielu súhlas ostatných spoluvlastníkov, vyžaduje rešpektovanie predkupného práva. Predkupné právo podielových spoluvlastníkov je založené zákonom (§ 140 Občianskeho zákonníka). V rámci predkupného práva má spoluvlastník právo kúpiť vec od iného spoluvlastníka, ak tento iný spoluvlastník chce svoj spoluvlastnícky podiel previesť. Právu oprávnenej osoby zodpovedá povinnosť zodpovednej osoby ponúknuť oprávnenej osobe vec (tu spoluvlastnícky podiel) ku kúpe. Zmluvná voľnosť podielového spoluvlastníka je obmedzená zo zákona predkupným právom. Je v súlade s judikatúrou, pokiaľ sa žalobca domáha vydania rozhodnutia, ktorým súd nahradí nedostatok prejavu

vôle žalovaného, uzavrieť s ním kúpnu zmluvu, keď v petite žaloby (a vo výroku rozsudku) by mal byť obsiahnutý text zmluvy vychádzajúci z rovnakých podmienok, ako sú v zmluve, na základe ktorej žalovaný vec (tu nehnuteľnosť - spoluvlastnícky podiel) nadobudol a ktorou bolo porušené predkupné právo. Právoplatnosťou rozsudku, ktorým je nahradený prejav vôle nadobúdateľa urobiť oprávnenému spoluvlastníkovi ponuku na predaj spoluvlastníckeho podielu, je treba považovať návrh na uzavretie zmluvy za perfektný (§ 43a ods. 2 Občianskeho zákonníka), t. j. že prejav vôle nadobúdateľa nahradený súdnym rozhodnutím došiel oprávnenému spoluvlastníkovi ako osobe, ktorej bol určený. Zmluva o kúpe podielu medzi nadobúdateľom a oprávneným spoluvlastníkom bude uzavretá, keď prijatie ponuky ku kúpe podielu (nahradené súdnym rozhodnutím) nadobudne účinnosť (§ 44 Občianskeho zákonníka), t. j. oprávnený spoluvlastník urobí včasné prehlásenie, že s ponukou súhlasí a vyjadrenie súhlasu s obsahom návrhu dôjde k nadobúdateľovi. Ustálená súdna prax dospela k záveru, že „Spoluvlastník, ktorý je oprávnený z predkupného práva (§ 140 Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>>), má pri porušení povinností zo strany spoluvlastníka, ktorý je povinný z predkupného práva, na výber, či: a/ sa bude žalobou domáhať vyslovenia relatívnej neplatnosti zmluvy o prevode podielu zo spoluvlastníka na tretiu osobu (§ 40a Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>>); jeho žaloba musí v takomto prípade smerovať voči všetkým účastníkom zmluvy o prevode spoluvlastníckeho podielu, pri ktorej bolo porušené jeho predkupné právo, lebo tí sú pasívne legitimovaní, b/ sa bude domáhať voči nadobúdateľovi (tretej osobe ako singulárnemu právnomu nástupcovi pôvodného podielového spoluvlastníka), aby mu nadobudnutý spoluvlastnícky podiel ponúkol na kúpu za rovnakých podmienok, za ktorých ich kúpil od pôvodného podielového spoluvlastníka; ak nadobúdateľ jeho výzve nevyhoví, má oprávnený spoluvlastník právo domáhať sa na súde žalobou voči nadobúdateľovi, aby bol nahradený prejav vôle nadobúdateľa; žalobe vyhovujúce rozhodnutie súdu nahradí v tomto prípade chýbajúci zmluvný prejav nadobúdateľa (§ 161 ods. 3 O.s.p. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1963/99/>>), c/ sa uspokojí s tým, že mu zostáva predkupné právo, avšak už voči nadobúdateľovi. Zákon v uvedených ustanoveniach ponecháva oprávnenému spoluvlastníkovi voľbu, či vôbec, prípadne ktoré z týchto riešení zvolí.“ (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo/122/2009 zo dňa 22.9.2010). Predkupné právo ostatní spoluvlastníci nemajú, pokiaľ ide o prevod blízkej osobe. Blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu (§ 116 Občianskeho zákonníka). Z citovaného ustanovenia vyplýva, že blízke osoby rozdeľujeme do dvoch skupín; prvou sú príbuzní v priamom rade, súrodenec a manžel, okrem tohto príbuzenstva žiadna iná podmienka (ako je u tomu pri druhej skupine) splnená byť nemusí. Iné osoby (ak je u nich zistený rodinný alebo obdobný pomer) bez ďalšieho blízkyimi osobami nie sú; k príbuzenskému pomeru (alebo obdobnému pomeru) sa musí pridružiť podmienka, že by tieto osoby ujmu utrpeli inou osobou, pociťovali dôvodne ako ujmu vlastnú

8.1 Odvolateľ namietal, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné, z dôvodu jeho zmätočnosti, absencii obsahovej nadväznosti jednotlivých viet v odôvodnení rozsudku a niektorých nesprávnych konštatovaní. K uvedenému odvolací súd uvádza, že tieto prvky súd prvej inštancie síce vykazuje, táto skutočnosť však nebola dôvodom pre zrušenie napadnutého rozhodnutia aj s prihliadnutím na ustanovenie § 390 C.s.p.. Podstatné bolo, že pre odvolací súd, a celkom zrejme aj pre odvolateľa, bolo jasné (napriek niektorým formulačným nedostatkom), aké dôkazy súd prvej inštancie vykonal, aké skutkové zistenia z vykonaného dokazovania vyvodil, akými právnymi úvahami sa spravoval, ako vec právne posúdil, a teda na akých záveroch založil svoje rozhodnutie, pokiaľ žalobe v celom rozsahu vyhovel.

8.2 Pokiaľ ide o vecné námietky odvolateľa, tento tvrdil, že právny úkon, na základe ktorého nadobudol spoluvlastnícke podiely od predávajúcich, bol právnym úkonom medzi blízkyimi osobami, predkupné právo žalobcom tak nepatrí. Občiansky zákonník v ustanovení § 116 definuje dve kategórie blízkyich osôb; v prvej kategórii ide o príbuzného v priamom rade, súrodenca a manžela (manželku). Žalovaný v konaní ani netvrdil, že je blízkou osobou s predávajúcimi v rámci prvej kategórie. Druhou kategóriou v zmysle citovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka sú osoby, u ktorých je blízkosť potrebné skúmať; v rámci kontradiktórnosti je potrebné „blízkosť“ preukázať. Medzi blízkyimi osobami druhej kategórie (v zmysle § 116 Občianskeho zákonníka) musí existovať rodinný alebo obdobný pomer a zároveň musí platiť, že ujmu, ktorú by utrpela jedna z osôb, by druhá z nich dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu.

8.3 Z vyššie uvedeného nemožno vyvodit', že osoby v rodinnom, resp. obdobnom pomere sú blízkymi osobami bez ohľadu na prípadný stupeň príbuzenstva; neplatí, že čím bližší stupeň príbuzenstva, tým skôr ide o blízku osobu. Pre naplnenie zákonnej dikcie blízke osoby musí byť naplnená podmienky ujmy inej osoby ako vlastnej, splnenie tejto podmienky vyžaduje preukázanie istej kvality a intenzity vzájomného vzťahu týchto osôb. Nepostačuje, ak tieto osoby majú bežný vzťah, v zásade zodpovedajúci bežným kritériám vzťahu medzi osobami v príbuzenskom, resp. obdobnom vzťahu; vyžaduje sa zvýšená intenzita tohto vzťahu. A v tomto smere odvolací súd konštatuje, že žalovaný nepreukázal takú intenzitu a kvalitu vzájomného vzťahu s predávajúcimi, ktorá by mohla mať za následok konštatovanie, že ide o osoby blízke. Skutočnosť, že predávajúcimi sú vzdialenými príbuznými žalovaného, prípadne jeho manželky, občasné stretávanie sa pri rodinných stretnutiach k naplneniu zákonného znaku blízkej osoby nepostačuje. Takúto intenzitu vo vzťahu k predávajúcej I. I. žalobca ani netvrdil a tvrdenia vo vzťahu k predávajúcemu D. R. sú na preukázanie blízkeho vzťahu nepostačujúce. Svoju argumentáciu o blízkom vzťahu s predávajúcim R. žalovaný založil na skutočnostiach, ktoré sú v rámci aj vzdialeného príbuzenstva úplne bežné, ničím nenapíňajúce zvýšenú kvalitu a intenzitu týchto vzťahov. Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval závery súdu prvej inštancie o tom, že žalovaný nepreukázal, že by v osobách predávajúcich išlo o osoby blízke, za správne. Nemožno tak dôvodne tvrdiť, že žalobcom ako podielovým spoluvlastníkom predkupné právo nepatrí z dôvodu, že predávajúci a kupujúci sú osoby blízke.

8.4 V nadväznosti na vyššie uvedené závery, absencii preukázania, že k prevodu spoluvlastníckeho podielu došlo medzi blízkymi osobami, je dôvodným konštatovanie, že prevodom spoluvlastníckych podielov D. R. a I. I. na žalovaného, došlo k porušeniu predkupného práva ostatných podielových spoluvlastníkov, a teda aj žalobcov.

9. Odvolací súd v bode 8 tohto rozsudku uviedol oprávnenia podielového spoluvlastníka, ktorého predkupné právo bolo porušené, vrátanie práva domáhať sa žalobou na nadobúdateľovi spoluvlastníckeho podielu, aby bol nahradený prejav jeho vôle, ktorým by obídeným spoluvlastníkom previedol spoluvlastnícky podiel, ktorý nadobudol v dôsledku porušenia práva.

9.1 Súd prvej inštancie sa vysporiadaval aj s argumentáciou žalovaného vo vzťahu k zákazu prirastania spoluvlastníckych podielov a uzavrel, že k spoluvlastníckemu podielu prirastie aj podiel, ktorý by inak pripadal aj na iných podielových spoluvlastníkov, ktorý predkupné právo voči žalovanému ako nadobúdateľovi spoluvlastníckeho podielu nevykonali. Tento záver súdu prvej inštancie je výsledkom nesprávneho právneho posúdenia.

9.2 Vo vzťahu k problematike „prirastania spoluvlastníckych podielov“ odvolací súd poukazuje na závery uvedené v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp.zn. 8Cdo/124/2018 zo dňa 18.09.2019, ktorým najvyšší súd dovolanie v obdobnej veci odmietol. Z uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že konal o dovolaní podanom proti rozsudku Krajského súdu v Žiline ako súdu odvolacieho sp.zn.8Co 323/2017 zo dňa 31.01.2018, v ktorom krajský súd vyslovil záver, že aktívny spoluvlastník má právo vykúpiť kúpnu zmluvou prevedené spoluvlastnícke podiely len pomerne, teda z každého predaného spoluvlastníckeho podielu len jeho časť pripadajúcu na jeho podiel v pomere dielom ostatných spoluvlastníkov. Ak má jeden spoluvlastník záujem o celý podiel, musia s tým vysloviť súhlas ostatní podieloví spoluvlastníci. Podľa dovolateľa v predmetnej veci (sp.zn. 8Cdo/124/2018) odvolací súd vyslovil nesprávny právny názor, keď svoje zmeňujúce rozhodnutie založil na tom, že „v prípade porušenia predkupného práva má opomenutý spoluvlastník právo od nadobúdateľa spoluvlastníckeho podielu vykúpiť len takú časť prevedeného spoluvlastníckeho podielu, ktorá zodpovedá pomernej časti k výške jeho spoluvlastníckeho podielu“ a mal zato, že „opomenutý spoluvlastník má právo na vykúpenie celého spoluvlastníckeho podielu od nadobúdateľa“. Dovolací súd posudzujúc dôvodnosť podaného dovolania ustálil, že otázka, ktorú dovolateľ nastolil, bola už v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená; konkrétne v rozhodnutí sp.zn. 2Cdo/91/2008 zo dňa 12. mája 2009: „za nesprávny je potrebné považovať názor, že v prípade ak spoluvlastník, ktorý svoj nárok z porušenia predkupného práva neuplatnil, tak ďalší spoluvlastník, ktorého predkupné právo bolo porušené sa môže domáhať uplatnenia svojho predkupného práva aj nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu, t.j. celého podielu zodpovedajúceho predmetu prevodu. Správnym je názor, podľa ktorého môže tento ďalší spoluvlastník uplatňovať len nárok na pomernú časť podielov podľa veľkosti svojho vlastného spoluvlastníckeho podielu, pokiaľ ostatní spoluvlastníci ostávajú pasívni v obrane svojich práv. Mlčanie a pasivita nemôže v žiadnom prípade nahradiť súhlas, preto má spoluvlastník, ktorý sa domáha svojho nároku právo len

na pomernú časť podielu a nadobúdateľovi pripadá len taký spoluvlastnícky podiel, ktorý by inak patril tým spoluvlastníkom (spoluvlastníkov), ktorí by sa prevodu nedomáhali. Z toho vyplýva, že tento aktívny spoluvlastník má právo vykúpiť kúpnu zmluvou prevedené spoluvlastnícke podiely len pomerne, teda z každého predaného spoluvlastníckeho podielu len jeho časť pripadajúca na jeho podiel v pomere k podielom ostatných spoluvlastníkov“. Dovolací súd (v konaní sp.zn. 8Cdo/124/2018) iné, odlišné rozhodnutie dovolacieho súdu v tejto otázke nezistil, vysporiadal sa aj argumentáciou dovolateľa vo vzťahu k rozhodnutiam NS SR, sp.zn. 2Cdo/28/2009 a 4Cdo/48/2009. Vo vzťahu k poukazom na závery uvedené v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Českej republiky ustálil, že pod pojem ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu nemožno zahrnúť rozhodnutia súdov Českej republiky.

9.3 Z vyššie uvedeného vyplýva, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, pokiaľ si osvojil argumentáciu žalobcov v otázke prirastania spoluvlastníckych podielov, a na tom základe nesprávne rozhodol.

9.4 Za nesporné v tomto smere odvolací súd považoval skutočnosť, že podielovými spoluvlastníkmi prevádzaných pozemkov (spoluvlastníckych podielov k nim) neboli len predávajúci (R., I.) a obídení spoluvlastníci (žalobcovia), ale cca 40 subjektov, odlišných od predávajúcich a od žalobcov. Nebolo tiež sporné, že ostatní podieloví spoluvlastníci ostali pasívni, svoje predkupné právo neuplatnili, nahradenia prejavu vôle sa nedomáhali. V zmysle vyššie uvedených záverov, ustálenej praxe dovolacieho súdu vyplýva, že aktívny spoluvlastník má právo vykúpiť kúpnu zmluvou prevedené spoluvlastnícke podiely len pomerne, len jeho časť pripadajúca na jeho podiel v pomere k podielom ostatných spoluvlastníkov.

9.5 Z vykonaného dokazovania vyplýva, že D. R. a I. I. previedli na žalovaného spoluvlastnícky podiel 1/96 k celku, každý zvlášť. Žalobcovia boli v čase prevodu spoluvlastníckych podielov podielovými spoluvlastníkmi k predmetnému pozemku o výške spoluvlastníckeho podielu 5/420 (pod B XX) a 4/105 (pod B XX). Pokiaľ uplatnili nárok na nahradenie prejavu vôle žalovaného na uzavretie kúpnej zmluvy, v ktorej požadovali spoluvlastnícky podiel 2/96-tiny k celku, uplatnili ho vo vyššej miere, ako by im v zmysle vyššie uvedeného prináležalo. Žaloba bola podaná o nahradenie prejavu vôle; súd v takomto prípade nie je oprávnený zasahovať do textu požadovanej zmluvy, rozsudkom môže len nahradiť prejav vôle žalovaného alebo žalobu zamietnuť. Modifikovať zmluvu za účelom ustálenia spoluvlastníckeho podielu (ktorý by inak žalobcom patril) nemôže, pokiaľ tak v rámci dispozície so žalobou neurobia žalobcovia.

9.6 Ak vo vzťahu k otázke prirastania spoluvlastníckeho podielu žalobcovia poukazovali na závery uvedené v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. MCdo 1/2013 zo dňa 28. mája 2014; v predmetnom rozhodnutí sa najvyšší súd zaoberal prioritne otázkou povinnosti podielového spoluvlastníka ponúknuť celý spoluvlastnícky podiel, ktorý zamýšľa predať a nie otázkou prirastania spoluvlastníckeho podielu. Aj s prihliadnutím na závery uvedené v uznesení NS SR sp.zn. 8Cdo/124/2018 zo dňa 18.09.2019, v ktorom najvyšší súd definoval ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, nebolo možné prihliadnuť na argumentáciu žalobcov.

9.7 Odvolací súd tak síce konštatujúc porušenie predkupného práva žalobcov nemal inú možnosť, ako napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie (ktorým tento vec nesprávne právne posúdil) zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

10. Odvolateľ tiež namietal nesprávnosť formulovaného žalobného petitu, ktorú považoval za samostatný dôvod pre zamietnutie žaloby. Táto námietka nie je dôvodná, pričom k uvedenému odvolací súd uvádza, že z komentára k Civilnému sporovému poriadku síce vyplýva, že správne a precízne formulovaný petit má znieť „žalovaný je povinný uzavrieť kúpnu zmluvu nasledovného znenia:...“. Z oprávnení obídeného spoluvlastníka formulovaných súdnou praxou však vyplýva, že okrem iného má právo domáhať sa na súde žalobou voči nadobúdateľovi, aby bol nahradený prejav vôle nadobúdateľa a žalobe vyhovujúce rozhodnutie súdu v takom prípade nahradí chýbajúci zmluvný prejav nadobúdateľa spoluvlastníckeho podielu opomenutému spoluvlastníkovi. Súdna prax doposiaľ nemala problém s formuláciou žalobného petitu, ktorý by znel „súd nahrádza prejav vôle s uzavretím tejto kúpnej zmluvy: ...“, ktorá je vo výroku rozhodnutia presne špecifikovaná alebo vo výroku je uvedený odkaz na obsah pripojenej písomne vyhotovenej kúpnej zmluvy, ktorá sa tak stáva súčasťou rozsudku. „Súd neukladá žalovanému povinnosť, aby v určitej lehote uzavrel so žalobcom zmluvu, ale z dôvodov hospodárnosti priamo nahrádza jeho súhlasný prejav vôle s uzavretím zmluvy o prevode spoluvlastníckeho podielu. Pokiaľ rozsudok, ktorým sa nahrádza prejav vôle, nadobúda právoplatnosť,

týmto okamihom akoby žalovaný zmluvu podpísal a právoplatnosťou dochádza k jej uzavretiu, čo sa pred tým nestalo dobrovoľne, inak rozsudok nemôže byť podkladom pre zápis do katastra nehnuteľností formou záznamu“ (z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Cdo/198/2019 zo dňa 29. apríla 2020).

11. Žalobcovia v písomnom vyjadrení doručenom bezprostredne pred termínom vyhlásenia rozsudku navrhli, aby odvolací súd neprihliadol na argumentáciu žalovaného okrem iného vo vzťahu k otázke prirastania spoluvlastníckeho podielu, nakoľko túto argumentáciu žalovaný prostredníctvom právnej zástupkyne použil až po ukončení dokazovania v predmetnej veci v rozpore so zásadou sudcovskej koncentrácie konania (§ 153 C.s.p.). K uvedenému odvolací súd uvádza, že táto argumentácia nie je dôvodná. Po zrušení prv vydaného rozsudku okresného súdu odvolacím súdom bola vec vrátená na ďalšie konanie a rozhodnutie, súd prvej inštancie doplnil dokazovanie a následne vo veci opätovne rozhodol. V takejto procesnej situácii bol povinný zohľadniť všetko, čo vo veci vyšlo najavo (a to aj v rámci prv vedeného odvolacieho konania). Skutočnosť, že sa uvedenou argumentáciou zaoberal, nie je v žiadnom prípade v rozpore s ustanovením § 153 C.s.p.. V konečnom dôsledku išlo o otázku právnú a nie skutkovú; na ustálenú rozhodovaciu prax vyšších súdnych autorít nemal súd prvej inštancie možnosť neprihliadnuť. Ak tak neurobil, jeho závery, na ktorých založil napadnuté rozhodnutie, sú výsledkom nesprávneho právneho posúdenia.

12. V nadväznosti na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd postupom podľa § 388 C.s.p. odvolaním napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu zmenil tak, že žalobu zamietol.

13. Podľa § 396 ods.2 C.s.p. ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie; podľa § 255 ods.1 C.s.p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. V zmysle citovaných zákonných ustanovení rozhodol odvolací súd o náhrade trov celého konania. Vzhľadom k tomu, že žalobcovia boli v spore v celom rozsahu neúspešní, odvolací súd priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% žalovanému. V zmysle ustanovenia § 262 ods.2 C.s.p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

14. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie

v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).